

Врз основа на член 22 став 1 точка 7, член 36 став 1 точка 15 од Законот за Локална Сампуправа (Сл. Весник на РМ бр. 5/02) , согласно член 14 став 2 од Законот за заштита на населените од заразни болести (Сл: Весник на РМ бр.66/04,139/08 и 99/09) член 74 став 2 и 124 став 3 од Деловникот за работа на Советот на Општина Желино (“С. Гласник на Општина Желино” , бр.3/08) Советот на Општина Желино на ден 29.11.2023 година, донесе:

ПРОГРАМА

За заштита на здравјето на населението во подрачјето на општина Желино за 2024година

Вовед

Врз основа на законската регулативе секоја општина има обврска да подготви програма за целокупната активност и мерки за заштита на населението од заразни болести и други епидемии како и превземање на превентивните мерки за заштита на нивното здравје. Со оваа програма им се обезбедува на сите граѓани остварување на загарантирани права, утврдени потреби и интереси од законот за здравствена заштита што имаат карактер на унапредување на здравјето и превземање на мерки и активности за спречување на заболувањата на подрачјето на општина Желино.

Со мерките, задачите и активностите утврдени во Програмата за заштита на населението од разни болести за 2024година се обезбедува спроведување на одредбите на поголем број закони со кои се регулирани прашањата за следење и истражување на здравствената состојба на населението и причините за појавата и ширењето на заразните и другите болести што имаат социјално медицинско значење. Сето горенаведеното треба да биде во координација и соработка со Републичкиот завод за здравствена заштита Тетово. Овие мерки и активности ќе ги спроведе санитарно – хигиенската, епидемиолошката и социјално медицинската дејност на Заводот за здравствена заштита .

Профилот на Општината

Седиштето на општина Желино се наоѓа во село Желино, која како локална самоуправа е формирана со Законот на територијална организација на Република Македонија од 1996 година.

Пред 1996 година територијата на општина Желино беше составен дел на Општина Тетово. Според пописот од 2021 година во оваа општина живеат вкупно 27439 жители со албанско етничко потекло, 85 македонско етничко потекло 3 турци, 4 власи , 2 босанци. Во општината живеат 4266 домаќинства. Општина Желино опфаќа површина од 199км и вкупно аграрна површина изнесува 15,561 хе. Општина Желино се граничи со општините Тетово, Бrvеница, Сопиште , Македонски Брод, Сарај и Јегуновце.

Во општина Желино се вклукени 18 населени места организирани во 18 месни заедници и тоа – Желино која е и седиште на општината , Долна Лешница , Горна Лешница , Стремница, Требош, Палатица, Озормиште „Добарце, Чифлик, Ларце, Групчин, Капачиндол, Ново Село , Рогле, Церово , Мерово, Лукавицаи Седларево. Главната грана на населението е земјоделството, ситното сточарство, малите занаетчиски работилници, дел од населението времено се вработени во западноевропските земји како печалбари.

Главен локален економски развој е сконцентриран на следните активности- намалување на комуналните такси за изградба на нови производни погони , подобрување на инфраструктура во интерес на граѓаните и со тоа и развојот на малото стопанството, потикнување на развојот на земјоделството и сточарството , лесен пристап до информации за стопанските субјекти, потикнување и подршка на странските партнериства со стопанските субјекти од општината.

Главни приоритети за локален економски развој во општината се развитокот на производствени капацитети и отворање на нови стопански објекти.

Број на жители	18 988
Број на населени места	18
Села	18
Број на М.Заедници	18
Површина	199 км2
Денот на општина	18 декември

Структура на население

Албанци	98,2%
Македонци	0,9 %
Срби	0,0 %
Турски	0,02 %
Ром	0.00%
Блех	0.05%
Бошњак	0.00%
Други	0.41%

Статистичките податоци се земени од последниот попис 2021 година .

Според старосната структура спрема податоците од Заводот за статистика од пописот од 2021 година.

Тековните приоритети

Една од приоритетите на општина Желино е да се обезбеди доволно количина на здрава вода за пиење . За таа цел Јавното Комунално Претприятие “ Мирмбајтја ” стопанисува со водоснабдителните системи во соработка со 333 Тетово како секоја година и ова година ќе соработува со заводот за испитување и анализи на водата за пиење од водоснабдителните објекти , училиштата, верските објекти и јавните чешми. Во населените места каде со водоснабдителните системи и бунари и јавни чешми управуваат месните заедници, истите се должни да соработуваат со 333 Тетово за испитување и анализа за исправноста на водата за пиење. Особено ќе се води сметка за време на поплави и обилни врнежи на дожд да се зема мостри на вода кога се има во предвид дека скоро сите извори се изградени во ниските т.е. равничарски терен.

Местата каде се снабдеват населението со вода за пиење се заштитени од секаков вид на надворешно влиание и отпади. Тие се заштитени со заштитни жица и изолација и секаков вид на влиание кој може да ги загадува изворите од каде се снабдеват населението. Значи во нивната близина не се фрла отпад кој е штетен по здравјето на луѓето или ги загадуваат изворите. Исто така ќе биде следено исправноста на површинските води од кои голем дел од земјоделските површини овие води го користат за наводнување на земјоделските култури. За таа цел Општина Желино како затштитна мерка ќе побара од 333 Тетово два пати годишно да зема мостри на површинските води од водотоците на Реката Вардар .

Во сферата на прехранбените продукти и нивната здравствена исправност како и подготвената храна во угостителските објекти, Општина Желино ќе побара од соодветните инспекциски служби заедно со комуналниот инспектор вработен во локалната самоуправа Желино да бидат почесто на терен за да ги контролираат хигиенските санитарни услови на угостителските објекти како и јавните објекти кои продават прехранбени продукти, кои често пати на нивните рафтови се наоѓа стока со поминат рок

за употреба и посебно внимание ќе им се посвети на уличните продавачи на прехранбени продукти со сомнителен квалитет или продавање на несоодветни места. Против нив ќе се превземат соодветни санкции пропишани со закон.

Вработените во угостителските објекти, во објектите за прехранбени продукти и вработените во предулични и училишни установи во соработка со заводот ќе мораат да извршат лекарски прегледи за откривање на туберкулоза или други заразни болести се со цел да не се загрози здравјето на учениците или граѓанинот.

Комуналниот инспектор со соработка со надлежните државните инспектори ќе врши надзор во јавните објекти како што се училишните згради и другите јавни објекти, особено во санитарните јазли со одржување на хигиената.

Превентивни мерки за вршење на дезинфекција , дезинсекција и дератизација на населените места и други јавни површини

Заштита и унапредување на здравјето на населението и одржувањето на општата хигиена во јавните установи, училиштата , собириралишта на граѓани и други јавни површини е задолжително и треба да биде постојано и континуирано.

Дезинсекцијата , дезинфекцијата и дератизацијата се општи законски мерки и обврски на општините и поаѓајќи од овој факт ваквата активност е задолжителна во здравствените установи, јавни објекти, училишта , јавни површини и други места каде се очекува присуство на микроорганизми, глодари и инсекти кои се предизвикувачи на заразни болести.

Дезинсекцијата е еден од превенитвните мерки за заштита на населението од заразни болести, особено во послединте години со промена на климатските услови и глобалното затоплување , разни инсекти а поготово комарците кои се во експанзија и се главните носители на заразни болести досега непознати за овој поднебје. Зголемување на температурата го

зголемува бројот на векторите како што се комарците и крлежите кои се присутни во средината а со тоа и можноста да се множат инфективните болести, кои некои од нив се и смртоносни како што се Треска од западен Нил предизвикана од посебна врста на комарци , Чикунгунија предизвикана од каснење на тигрест комарец, Денга исто таа како болест се проширува од каснење на тигрестоиот комарец кој може да биде фатален по здрајето на луѓето.

За да се заштити населението од овие опасности треба да се изврши превентивна дезинсекција кој треба да се изврши на отворени простори.

Акционен план за дезинсекција за општина Желино

Локалната самоуправа Желино опфаќа 18 населени места организирани на 18 месни заедници. Во некои населени места има отворени канали , мучуришта и други погодни места за развојот на ларвите и разните инсекти. Во општина Желино речни водотоци и тоа : реката Варда,Река Фуш низ Ларце - Чифлик, Река Поток низ Г. Лешница , Д. Лешница и Желино. Скоро во сите реки се влеваат фекалии и со секое населено место има диви депонии кои се легла на комарци и други инсекти. Во сите овие локации треба да се врши дезинсекција и тоа три пати во летниот период мај , јули и август. Дезинсекцијата треба да се изведе во време на оптимални услови и по сите важечки законски диспозиции. Дезинсекциите и дезинфекциите требат да ги извршуваат стручните служби и фирмите кои се осспособени за извршување на вакви дејствија. За таа цел Општина Желино со соработка со ЈЗУ Тетово има припремен Акционен план за дезинсекција на подрачјето на општината.

Имунизација на младата популација

За заштита на младата популација од заразни болести е предвиден со Законот за заштита на населението од заразни болести . Имунизацијата против одредени заразни болести опфаќа задолжителна активна имунизација на лица на одреден возраст и тоа се врши преку цела година. Болеста за кои се врши обавезна имунизација се : Хепатитис Б, Туберкулоза, инфекции со хомофилус тип Б, дифтерија , Тетанус, голема кашлица , детска парализа, мали сипаници, заразни заушки , хуман папилома вирус (ХПВ) само за девојчина.

За да се опфати целокупното млада популација во процесот на имуназација е потребно правовремено информирање на населението, оти во некои рурални средини има сеуште каде што раѓањето се врши дома без помошта на здравствени работници, така што родителите со несоодветно образование не водат доволна грижа за здравјето на новороденчињата . Од проблемите кои се јавуваат во Општина Желино е и тоа што општините амбуланти не вршат имунизација на младата популација (освен во населените места Желино и Групчин) , што ствара дополнителни тешкотии , затоа во текот на 2023 година општина Желино ќе бара од 3333 Тетово имунизација на младата популација да се врши во месните амбуланти и месните заедници, истовремено водејќи стручна евиденција за секое новореденче да ги прими сите неопходни вакцини како што предивува законот .

Со имуназација против менингит треба да се опфатат и лицата кои патуваат во ходочастие за времето на аџилак во Саудиска Арабија бидејќи во тоа во тоа време во светите места патуваат луѓе од скоро сите континенти и доаѓаат во допир а од друга страна климатските услови исто така придонесуваат за инкубација на разни вируси.

Заштита од бруцелоза

Во општина Желино дел од населението се занимава со сточарство, особено со овчарство . Иако во последните години појавата на бруцелоза како болест за кои носители се ситниот добиток како што се овците и козите меѓутоа треба да се превземат превентивни мерки во вид на едукација информација на населението и тоа во соработка со 333 Тетово со ангажирање на стручен кадар. Центар за Јавно Здравство за да се спречи бруцелозата треба да врши серолошко тестирање кај луѓето кои се во допир со заболената стока како што се ветеринарите во кланиците и млекарите, сопствениците на добитокот и чуварите на стококата.

При евентуална појава на заразни болести како што беше свински грип, птичји грип или други сезонски болести, Општина Желино секогаш ќе биде подготвена како досега да соработува со сите релевантни здравствени установи за сузбијање и заштита на населението од разни епидемии и секогаш е во состојба да формира кординативно тело и на локален ниво и пошироко.

Цел и задача

- Цел и задача на оваа програма е заштита на непосредната животна средина
- Заштита на здравјето на населението од заразни болести
- Заштита на вода за пиење и воздухот
- Заштита на површинските води
- Заштита на земјиште и зелени површини
- Соработка помеѓу општината и ЈЗУ - Тетово

Директни цели на програмата

- Елиминација на опасноста од заразните болести на населението и животинскиот свет.
- Дезинфекција , дезинсекција и дератизација
- Имунизација на младата популација

Индиректни цели на оваа програма

- Подигање на свест кај граѓаните како превентива против појавата на заразни и опасни болести како на пример ТБЦ, Хепатит, Бруцелоза, и др.
- Избирање на најповољниот понудувач за изведување на работите

Времетрањето на програмата е една година за 2024 год.

Програмата ќе се финансира од страна на општината, ЈЗУ – Тетово, Министерство за Екологија и животна средина и други донации од владини и невладини организации.

Финансишки конструкции за реализација на програмата за 2024 год.

	Активитети	Финансишки средства
1.	Испитување на површинските води, подземни води како што се бунари и славини	40.000,00 ден
2.	Испитување на квалитет на водите и воздухот	30.000,00 ден
3.	Превентивна и здравствена заштита на населението	20.000 ден
4.	Дезинфекција и дезинсекција на подрачјето	70.000, ден
5.	Одржување на земјиште и зелени површини	1.180.000 ден
6.	Одржување и чистење на диви депонии	160.000 ден
	ТОТАЛ:	1.500.000ден

Ова Програма влегува во сила со денот на објавување во "Службен Гласник" на Општина Желино.

Бр. 08-1636/19

Желино

29.11.2023 год.

Совет на Општина

Председател

Бујар Бафтијари

